

J. N. Reijers-Soeters en H. Kernkamp-Biegel

Zelf aan het werk

Hier komen ze weer, de werkjes waarmee je prettig bezig kunt zijn: knutselen, een mooie plaat kleuren, een verhaal schrijven, een programma maken en daarna

nog alle mogelijke puzzels oplossen. Eerst komen de kerstversieringen, die je kunt maken met hulp van de aanwijzingen. Veel succes!

Knipwerk

In Kopenhagen ontdekte ik vorige zomer een winkel waar volkskunst uit heel Denemarken wordt verkocht. Het bijzondere van volkskunst is vaak dat zo'n techniek van geslacht op geslacht wordt doorgegeven, zodat de maker onbekend is.

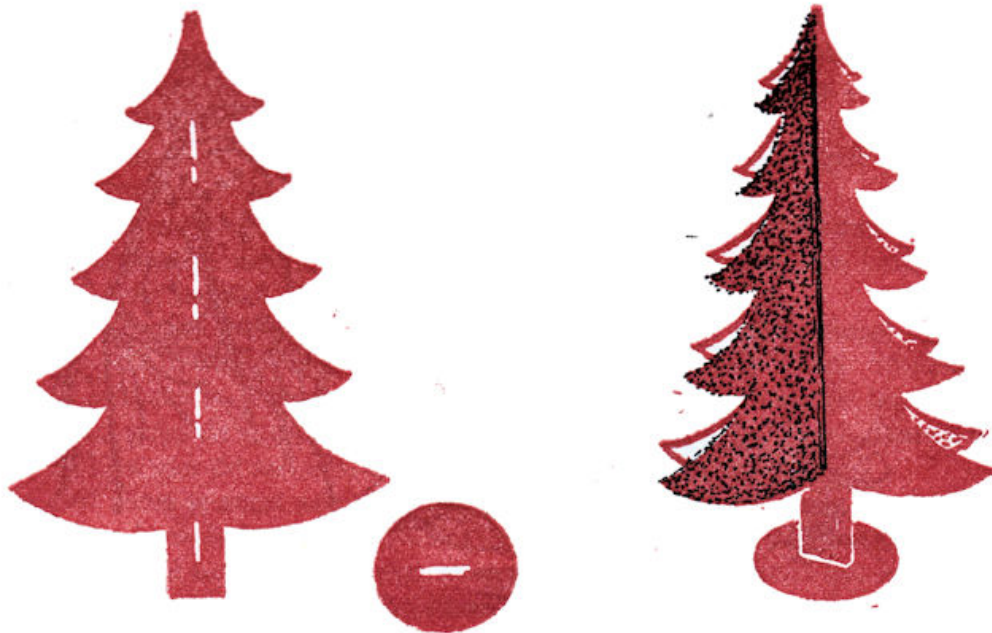
Nu lagen daar allerlei voorbeelden van kerstknipsels die, om snel een flinke hoeveelheid te kunnen krijgen, waren uitgeponst. Wij gaan het nu weer 'echt' doen en proberen ze na te knippen. Als er een moeilijk plekje is, gebruiken we,

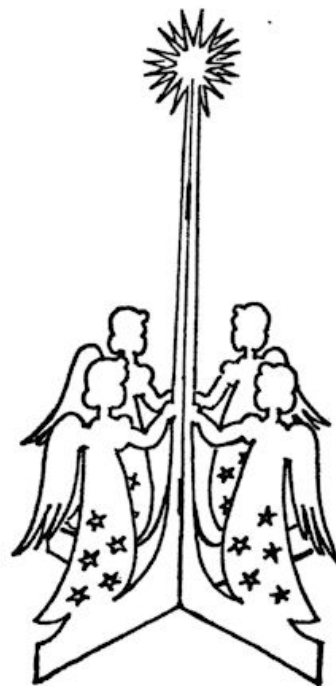
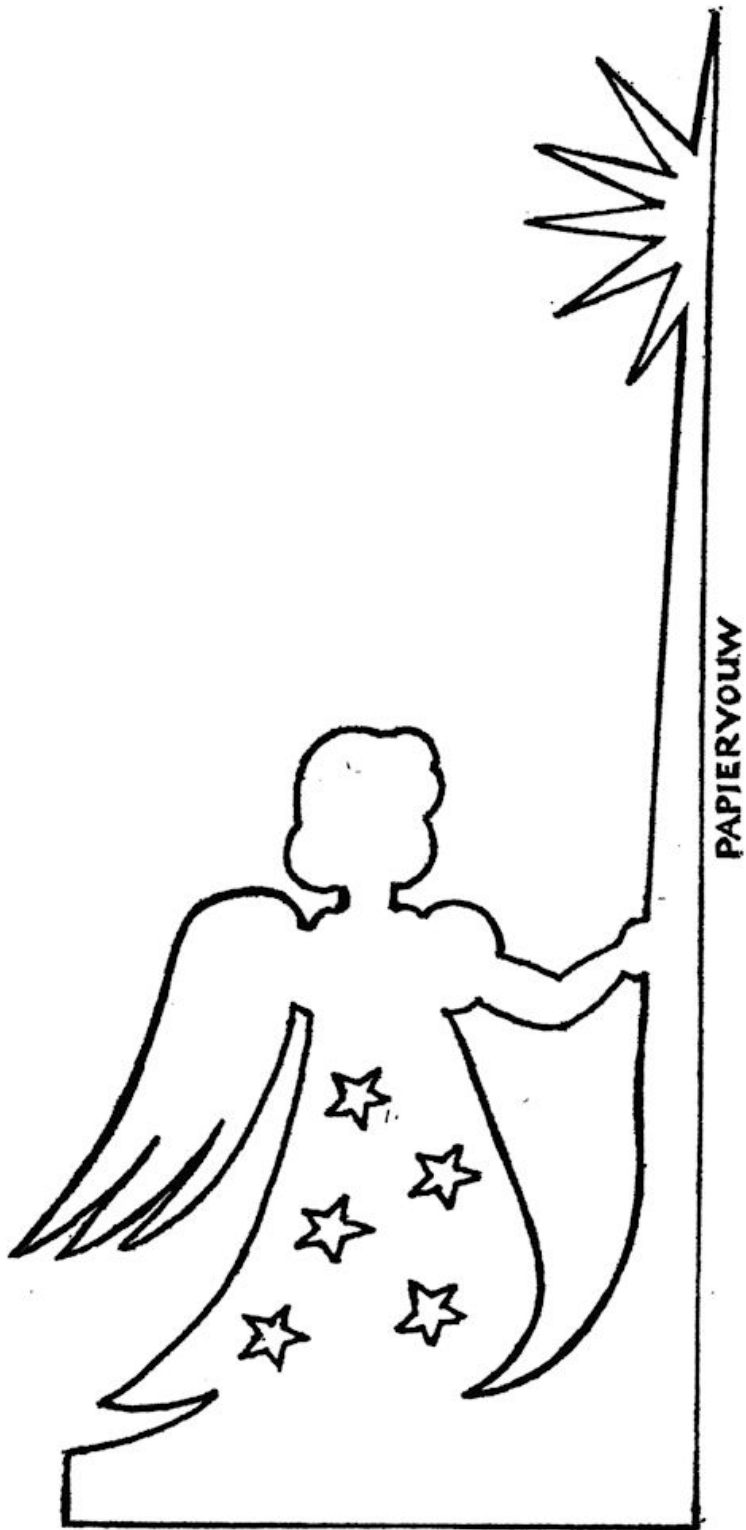
net als vroeger, een scherp mesje!

We beginnen met een figuur die in het kerstboek van 1968 stond om uit te zagen. Hieronder vind je dit kerstboompje weer getekend. Je knipt het tweemaal en niet de stammen aan elkaar. Vouw je hem dan in vieren open, dan krijg je een heel aardige taferversiering.

Het andere voorbeeld komt uit Denemarken. Het zijn gezellige cadeautjes voor gezonden en zieken.

Probeer het maar eens.

Wat doen we met flesjes en potjes?

Vraag eens aan je moeder of zij flessen en potjes heeft, want daarmee kun je heel wat gezellige dingen doen.

Je kunt er bijvoorbeeld veel in *opbergen*. Beschilder de deksels van de potjes met een frisse kleur. Het glas kun je ook beschilderen of je plakt er uitgeknipte figuurtjes op. Je huisgenoten kunnen er potloden, kwastjes, spijkers, knikkers of kralen in bewaren.

Heb je mooie flesjes van vruchtensap,

dan leg je die eerst een poosje in warm water om de etiketten eraf te weken. Laat ze goed drogen. Daarna ga je er *kandelaars* van maken. Je beplakt ze met mooie plaatjes, die je uit tijdschriften of folders hebt geknipt, beschildert ze, of versiert ze met crêpe-papier, gekleurd lint of kerstslingers. Staan ze niet stevig genoeg, vul ze dan met zand of water. Nu een kaarsje erin, en ieder heeft aan tafel een eigen lichtje.

Je kunt van flessen ook allerlei *popjes* maken. Omdat armen nogal lastig te vormen zijn, maak je eerst figuurtjes met een schoudermantel, cape of omslagdoek: koningen, herders of bloemenvrouwtjes, om maar iets te noemen. Allereerst moet je voor hoofden zorgen. Daar zijn allerlei oplossingen voor. Je neemt een kurk, doet daar watten

overheen, dan een stevig lapje stof of een papiertje, dat je met plakband of een elastiekje om de hals van de fles vastzet. Het hoofd hoeft echt niet altijd roze te zijn. Mensen hebben verschillende huidkleuren.

Heb je geen kurk, neem dan een lang stokje. Daar doe je op dezelfde manier aan de bovenkant een propje watten met

een lapje omheen, of je maakt een kopje van klei, gips, hout of plasticine. Het is het eenvoudigst om ogen, neus en mond van rode, roze en blauwe knospelden te maken.

Nu nog haar. Je kunt dat kleuren of verven of een gekleurd papiertje boven op het kopje plakken. Dat is het allereenvoudigst. Leuker staat het als je wol of touw gebruikt. Je legt de draadjes

netjes naast elkaar en als er een naaimachine in huis is, dan stik je de draden in het midden vast. Met de hand kun je natuurlijk ook een scheiding krijgen door er voorzichtig met één-op-één-neer een draad door te halen, op de terugweg net andersom; dan zit het ook stevig vast.

Neem je voor meisjes lange draden, dan kun je die fijn vlechten.

En de kleren? Waar maak je die van? Stalen zijn fijn, of oude servetten, handdoeken, jurken of dassen. Je zult verbaasd zijn over het aantal mogelijkheden. Het gaat ook uitstekend met plastic of crêpe-papier. Gewoon papier zal wel gauw scheuren.

Je meet de fles van boven naar beneden en neemt 5 cm extra voor de omslagen. Voor de breedte is het het mooist als je tweemaal de omtrek van de fles neemt, met 2 cm extra voor de naden.

Eerst lijm of naai je het materiaal in de lengte vast.

Dan maak je bovenin een omslag, zo breed dat er een elastiekje door kan. Dat trek je dicht om de hals van de fles. Werk je met papier, dan doe je het elastiekje er aan de buitenkant omheen. Is de 'jurk' te lang, dan sla je de stof aan de benedenkant zo ver naar binnen dat de rok mooi op de grond valt. Dan zie je immers niet dat de benen ontbreken! Of je slaat de zoom naar buiten om en zet hem met een siersteekje vast of met

een gekleurd biesje of zig-zag-bandje.

Voor een omslagdoek heb je een langwerpige stukje nodig. Weet je niet hoe lang dat moet zijn, dan probeer je het eerst maar met een stukje vloeipapier of krant. Je doet de omslagdoek zo over het kopje dat er wat haar te zien blijft.

Van voren maak je je doek vast met een knopspeld of een klein veiligheids-speldje, waar je, ter versiering, nog een bloempje of strikje op zet, overgehouden van een feestelijk pakje.

En nu aan de slag! Ik ben nieuwsgierig wie je te voorschijn gaat toveren: Maria, Jozef, de koningen, de herders. Of misschien bloemen- of vissersvrouwtjes, dames of heren. Dat hangt natuurlijk een beetje van je materiaal af. Goed succes! Ik vind het jammer dat ik niet al jullie werkjes te zien krijg, maar misschien sturen sommigen wel een foto van hun kerststalletje of bloemenstalletje. Ja, wie weet of er niet een heel marktplein te voorschijn komt!

J.N.R.-S.

Nog enkele kerstversieringen

Knip van opgespaard zilverpapier of een dikke kwaliteit aluminiumfolie kleine driehoekjes, vierkantjes, rondjes, met een middellijn van 2 tot 3 cm. Rijg deze aan een draad zodat ze boven elkaar komen te liggen. Gebruik er gewoon wit garen voor en een niet te lange naald, bijvoorbeeld een zogenaamde borduurnaald. Als de allerkleinsten meedoen, neem dan een naald met stompe

punt. De stukjes moeten goed aansluiten. Ga door tot je een lengte van 5 tot 8 cm hebt. Knoop de rijgdraad dan tot een lus.

Je krijgt weer een ander effect als je alleen driehoekjes of alleen vierkantjes neemt en zorgt dat de punten steeds afwisselen.

Deze hangers staan mooi in de kerstboom.

Een andere mooie versiering: appeltjes van de larix, die er uitzien als kleine dikke denneappeltjes. Laat ze goed drogen en verzilver of verguld ze daarna. Wind heel dunne en buigzaam ijzerdraad om de basis en laat er een sliert

van 12 cm lengte aan hangen. Hierdoor kunnen de appeltjes gemakkelijk aan de kerstboom worden vastgemaakt, direct op de takken of tegen de stam aan. Het geeft afwisseling naast de hangende kerstballen en figuren.

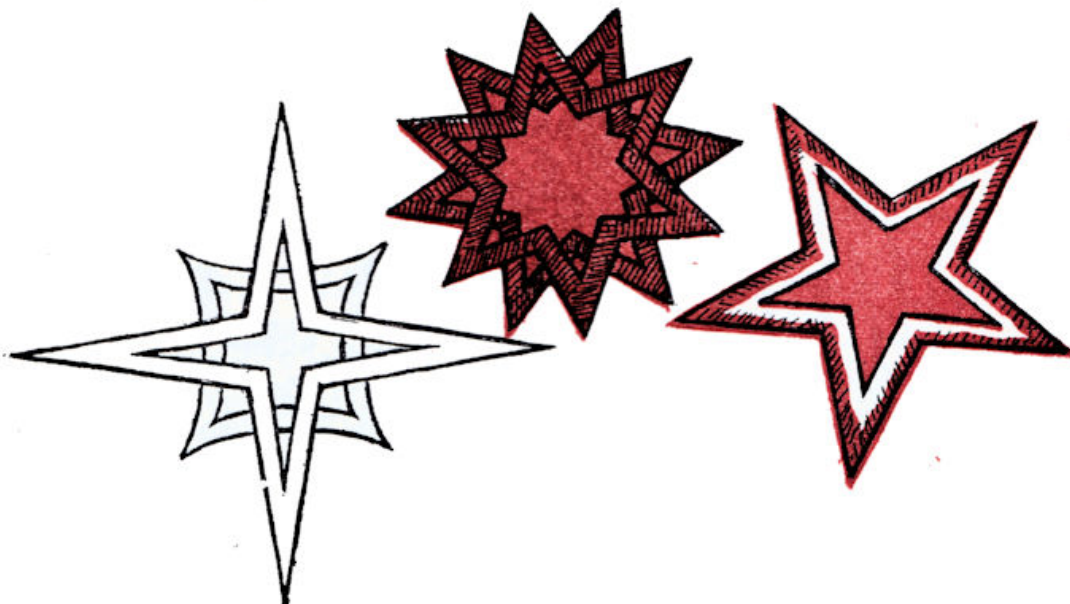
Heel mooi zijn ook de vier- of meerpuntige sterren van doorzichtig papier.

Je kunt ze in verschillende grootten maken.

Knip ze eerst van dun karton of hard papier en knip daarna het middelste gedeelte er weer uit zodat alleen een smalle rand overblijft.

Knip daarna in dezelfde vorm, maar iets groter, gekleurd doorzichtig papier uit en plak dit om de sterren heen. In de kerstboom met lichtjes geven ze een aardig effect. Maar deze sterren staan vooral aardig als ze (met een doorzichtig plakbandje) tegen het raam worden bevestigd.

H.K.B.

Eerste opgave. De kleurplaat

De vlucht naar Egypte

In dit boek vind je een losse bijlage: een fijne tekening, die je kunt kleuren. Je mag daar alles voor gebruiken wat je

mooi vindt: krijt, kleurpotlood, pastel of waterverf. Ik denk dat het een prachtige plaat gaat worden.

Tweede opgave

Hoe geef ik een feestje in de vakantie?

In de kerstvakantie mag je wat vriendjes en vriendinnetjes uitnodigen. Ze komen de hele middag - er moet dus een programma zijn, zodat ze zich niet vervelen en het ook geen rommel-middag wordt. Je moet daarom alles van tevoren goed bedenken. Wat zullen we met elkaar gaan doen? Wat krijgen de gasten te eten en

te drinken, en wanneer? Wat moet er van tevoren worden klaargemaakt? Zo zijn er nog veel meer vragen. Schrijf eens op hoe je het zou doen. Wanneer er bijzonder originele ideeën bij zijn, kunnen die misschien in ons volgende kerstboek worden opgenomen. Dan hebben anderen er ook nog wat aan!

Derde opgave. Woorden invullen

Nog net op tijd

In het volgende verhaaltje zijn hele woorden weggelaten; die moeten jullie er weer in zetten. Je ziet dat er steeds cijfers tussen haakjes staan. Dat cijfer geeft aan hoeveel letters het weggelaten woord heeft. Schrijf nu het hele verhaaltje op zoals het moet zijn en zet onder de gevonden woorden een streep. (IJ is één letter).

Het was midden (8) en het had flink (9). Op een (12) gingen twee (8) met hun vader een fijne (9) maken door het winterse (3). Het was (8) weer, want de (3) scheen en de (5) was (5). De (6) kraakte onder hun (6). Ze liepen met zijn (6) druk te (6) over het (10) dat nu gauw zou (5).

Opeens (4) Hans: „Vader! Kijk daar (4)!” Op de fel-(5) sneeuw was een donkere (4) te zien; het leek wel of die een beetje (6). „We zullen even (5)”, zei vader.

Toen ze (9) kwamen, zagen ze het. Het was een (5). Het arme (4) trok nog wat met zijn (8), maar (6) zat het heel stil.

„Hij is er niet (4) aan toe”, zei vader. „Hij (5) haast niet meer.”

„Ik ga hem een beetje (6), want hij heeft het natuurlijk (4)”, zei Marijke. Ze (5) zich en (5) de merel op. Hij bleef (4) op

haar (4) zitten.

„Die hou je toch niet in (5)”, zei Hans.

„Hij is al bijna (4)”.

„Maar hij (5) toch nog”, zei Marijke. Ze hield de koude merel in haar (4) handen en (6) erop, steeds (4).

„Zullen we maar niet (5) gaan?” vroeg vader. „Hoe (6) we thuis zijn, hoe (5).”

„Hè ja”, zei (6). Maar (4) vond het echt (9). „Nou moeten we om die (5) onze fijne (9) afbreken”, (8) hij.

Maar vader ging een (12) vertellen en dat bracht Hans weer in een goede (8). Zo (6) ze (5), veel (7) dan ze (7) hadden. Marijke kreeg het dadelijk (4). Want het (4) nog niet mee een (5) (5) te verplegen. Hij (5) een plaatsje in haar (8). Met veel (6) voerde ze hem telkens op een (8) kleine (7) geweekt (5) en heel fijn maakte (7) appel. Het (8) was te (4) om zelf te (4) of te (7). Maar na een (4) dagen dronk hij opeens (4) en heel gauw daarna begon hij ook zelf te (4). En toen het (8) was, scharrelde hij (6) in de (5) rond.

„Dat is Marijkes mooiste (11)”, zei moeder. „Ze heeft het (5) van dat (8) gered.”

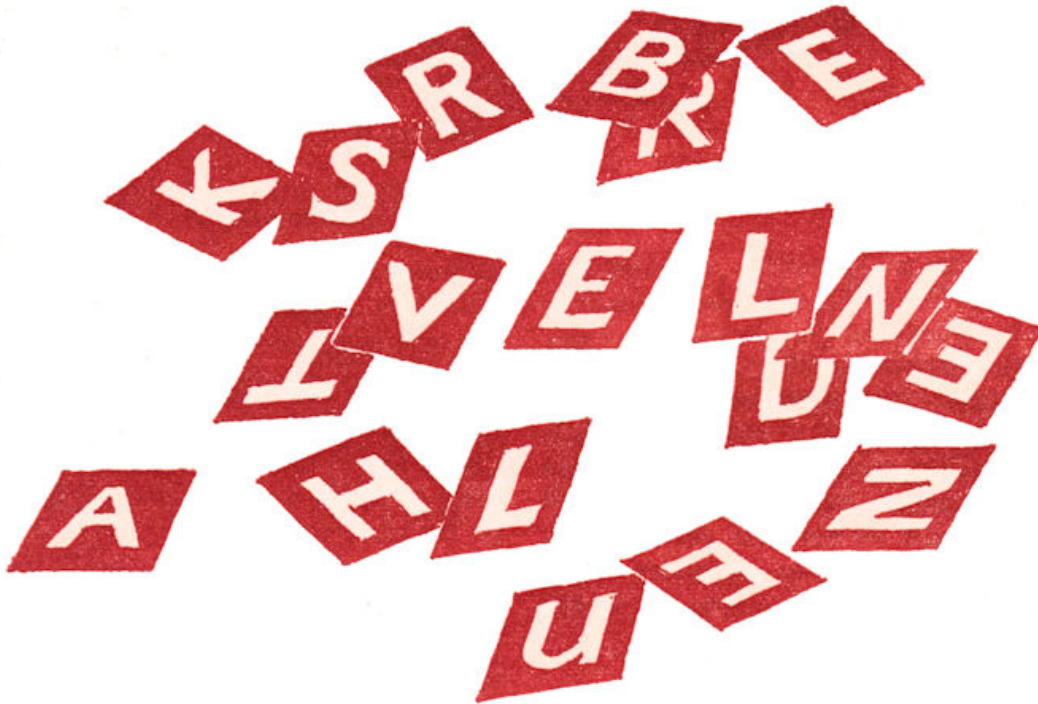
Op (12), toen de (6) weg was, liet (6) de (5) vrij. Maar als het (5) werd zagen ze hem altijd achter het keukenraam (6), alsof hij (5) om (13) te worden!

Vierde opgave. Letterpuzzel

Kerstverhalenbundel

Schrijf iedere letter van dit woord op een verschillend woordje je kunt leggen. Dat zijn er heel wat!

Vijfde opgave. Foutenplaat
(zie hiernaast)

Kan dat?

„Mag ik een muur van mijn kamer beschilderen?” vroeg Tom.

„Nou . . .” zei moeder, „een héle muur . . .”

„Ik zal 't heel mooi doen,” verzekerde Tom. „Er komen ook allemaal dieren op, dieren die in Afrika leven.”

„Vooruit dan maar,” zei moeder. „Ik kom kijken als het klaar is.”

Toen ging Tom aan de slag. En 't werd werkelijk prachtig.

Maar toen Toms zusje Annelies een paar uur later in de kamer kwam, keek ze

wel vreemd op. Kwamen àl die dieren echt in Afrika voor? Ze dacht van niet. En er waren nog meer dingen fout op Toms schilderij.

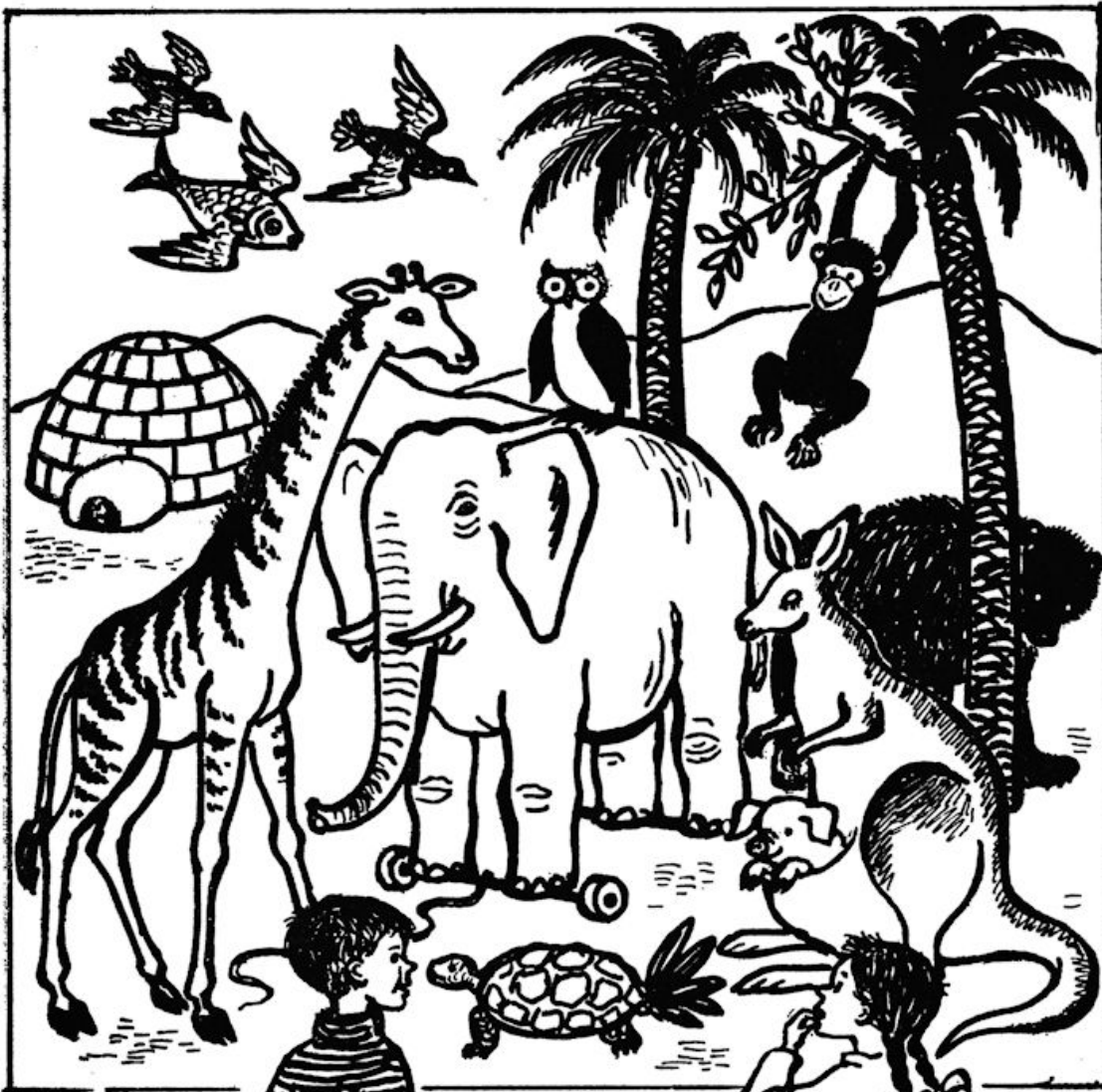
„Hoe vind je 't?” vroeg Tom. Het leek wel of hij stilletjes lachte.

„Tja . . .” zei Annelies, „ik vind het zo gek, dat . . .”

En toen noemde ze tien dingen op die ze vreemd vond.

Kun jij die tien dingen ook vinden?

Schrijf er in ieder geval zo veel mogelijk op.

Zesde opgave

Twee lange zinnen

Opgave a (voor de jongsten)

De 'lange zin', die we ook dit jaar weer willen opnemen, is het begin van een bekend kerstlied. Hij heeft 36 letters, die alle gebruikt worden in de verschillende woorden die erin voorkomen - soms meer dan één maal. Schrijf de getallen 1 tot 36 ruim en duidelijk naast elkaar op papier. Je probeert dan de gevraagde woorden te bedenken en daarna zet je elke letter onder zijn eigen getal. Vergeet niet de gevonden woorden in te zenden. Hier zijn de gegevens:

5 - 10 - 24 - 26 bekende zwemvogel
29 - 16 - 11 - 21 - 5 - 36 eet je in de winter

34 - 16 - 7 - 27 - 35 - 32 huisje van latwerk en groen

22 - 12 - 21 - 18 - 18 - 16 instrument

4 - 15 - 6 naaldboom

33 - 34 - 32 - 31 - 14 - 21 - 27 - 8 zegt de juffrouw op school als je uit het raam kijkt

3 - 2 - 30 - 1 - 29 - 17 het grote licht van de auto doven

20 - 33 - 13 - 9 helper van de herders (een dier)

11 - 2 - 36 - 14 - 10 - 16 - 30 - 18 - 18 - 6 - 3 ander woord voor december

1 - 15 - 32 - 19 - 28 - 23 - 33 - 16 een van de drie koningen

20 - 31 - 25 staat vaak om een tuin

Opgave b (voor de ouderen)

De 'lange zin' voor de ouderen komt ook uit een kerstlied, maar niet uit het eerste couplet. Deze zin heeft 76 letters. Doe hetzelfde als bij opgave a.

24 - 38 - 46 - 68 - 25 - 12 - 44 - 16 - 37 stad, twee uur lopen van Jeruzalem

9 - 14 - 49 - 63 - 17 - 32 rijk van de tien stammen

7 - 67 - 44 - 31 - 41 - 53 woldragend zoogdier

8-16-55 - 71 - 33 - 3 ander woord voor aarde

19 - 58 - 61 verstandig

15 - 31 - 62 - 26 - 32 - 70 - 20 - 30 deden de discipelen Jezus

74 - 4 - 49 - 28 - 66 vrouwen naam

6 - 55 - 60 - 35 voederbak

23 - 43 - 52 - 13 beroemdheid

40 - 1 - 21 - 57 - 75 - 13 iets buitengewoons

72 - 47 - 74 - 45 - 33 - 29 - 42 'schepen der woestijn'

50 - 1 - 76 - 73 - 55 iemand die het leven van een mens kan redden

51 - 64 - 34 - 27 - 18 - 40 in kristalvorm bevroren waterdamp

3 - 54 - 70 tijdsverloop tussen zonsopgang en zonsondergang

36 - 5 - 11 - 59 - 69 - 48 - 56 - 2 een begin nemen

22 - 7 - 24 - 4 - 66 - 10 hierop vind je veel mensen en kinderen in de winter

39 - 41 - 53 - 73 - 25 - 71 - 36 - 65 Franse keizer

Zevende opgave. De verhalenplaat

Vorbereidingen voor het Kerstfeest

Bovenstaande plaat laat wel duidelijk zien wat deze kinderen van plan zijn. En waar ze het samen over hebben. Be-

kijk de tekening eens heel goed en probeer er dan een mooi verhaal bij te schrijven. Ik ben er nieuwsgierig naar!